

ndpolska skall dan-
nga sörmlänningar
tionen sedan före-
öping polska under
man få en gammal
glad ut bör man
et på de s. k. färd-
var annat än jazz
tvärsäkert. Färd-
e ungefär vad färd-
ternas område, allt-
ans innan man for
vardag och arbete.
de det då att taga
mest suggererande
n triumf för honom
ra eller kanske alla
de gästerna till att
galoscherna!

e allmogebröllorens
prästen inledde
d att fatta brudens
brudgummen till»,
an upp. Och då
bruden under den
bruden mellan de
de segrande gifta
en kända ungmors-

den flicka mera.
nu slut.
flicka mera.
ge önskat slut.

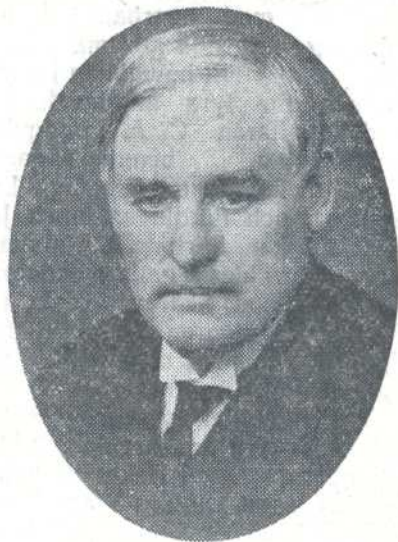
önskat slut.

n fria dansen före-
lags polskor: ring-
och slängpolska. I
de dansande var-
och svängde sirligt
mla ceremonidansen

ill dessa polskdan-
av två olika typer,
(t. ex. Nu är det
gurrika sextondels-
ttliga polonäserna).
an dansades under
burska och senare

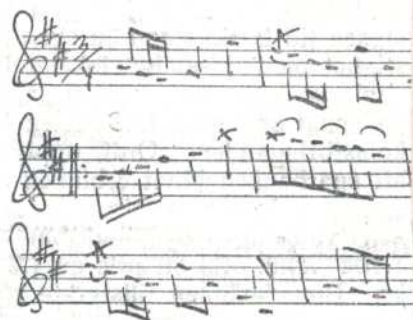
nska polskmelodier-
ng ha forskare på
sikter. Givetvis är
desså ofta mycket
m i tusendetal be-
moge, svenska ton-
erade eller omfor-
tanter och allmoge-
va meloditypen och
ider äro säkert för
a från kontinenten.
rtionen sedan ville
en Adolf Lindgren
kans rent svenska
g, trots dess likhet
rkamelodier (t. ex.

ståndpunkt grundade sig på en del åt
tondelspolskors släktskap med dans-
lekslåtar och norska springdanser. De
är nog också möjligt att mycket gamla
svenska låtar kunna dölja sig bland de

Fil. kand. Nils Dencker.

äldre polskorna, men det är ju en an-
nan sak. Den ursvenskhet, som de gö-
tiska och romantiska skaldeskolornas
verksamhet kom att tillskriva våra
allmogemelodier och även polskorna,
var främmande för 1700-talet. Ganska
belysande är fader Mollbergs olycka
på krogen Rostock. Bellman säger vis-
serligen (Fredmans Epistlar nr 45) at-
han led oskyldigt fastän kompa-
nerna uppfattade hans polska som et-
partitagande för Polen — landet de
dunkelt mindes som ett fiendeland.

En från kontinenten omkring år 1750
något omärandad blivit till

Jag satt och spelte, nykter och sur,
drottningens polska i Polen, G-dur.
Runt kring mig satt förståndiga män:
den drack ett stop, ett halvstop drack
den.

Men hur det var fatt,
slog en min hatt;
en ann sa åt mej:
»Vad fan angå dej

Polens affärer?» Pling plingli plång!
»Spela ej polska, men lär dig en gång
ha tand för tunga!» Pling plingli

Visst blev Mollberg illa och orättvist
behandlad, ty hans polska kunde ha
varit svensk i ett helt århundrade. Red-
dan i slutet av 1600-talet förekomma
polskmelodier i våra lutböcker. Dessa
melodier voro då ej sällan bildade av
tre danser i en liten svit: poloness, pro-
portio och zerra. Den förra utgjorde
en fördans i jämn takt under vilken de
dansande högtidligt gingo runt dans-
salen (liksom i promenadpolonäs), de
båda senare voro efterdanser i 3-takt,
en munter och livlig svängom. Redan
på 1660-talet, under de svenska krigs-
tågen i Polen, torde denna polska dans
blivit införd i vårt land. Några rader i
ett bröllopskväde från år 1683, som för-
fattats av en »Martii Buss» (och publi-
cerats i min uppsats Musiknotiser i
1600-talets verser) omnämner polsk-
dansens förekomst bland krigarna.

God' Wänner sade han, aff ehr iag in-
gen känner,

Ey heller wett iagh aff Book, Paper,
Bleck och Penner,

Men iagh har tient lång tijd, så
in- som utkom Landz:

I Pählen warit medh, dher iag
lärt Pählisk Dantz,

Den nu ey brukas här, aff Ungkarl eller
Gänter,

Doch är han där i Bruuk, der Ma r s
han Bogan spänter.

De svenska polskornas utkristallise-
ring ur 1600-talets polska dans har fil-
dr Tobias Norlind klargjort i flera ve-
tenskapliga uppsatser. Den värdiga och
stela fördansen i jämn takt avkoppla-
des i början av 1700-talet men dess

inkommen melodi, som i Vingåker
Excellensen Bondes polska.

melodifiguration återkom i de 3-takts-
polonäser från senare hälften av 1700-
talet, vilka då voro lika populära och
ymnigt förekommande som vår tids
jazzstumpar. Efter skilsmässan från
den pompösa fördansen av typisk ba-
rockkaraktär utvecklade sig de livliga
efterdanserna i snabbt tempo och gävo
upphov till dels våra åttondelspolskor
(i Polen parallellt till mazurkor), dels
till 16-delspolskor, som dessutom rönt
inflytande av de under senare hälften
av 1700-talet från utlandet inkomna po-

lonäserna. Vår
skor (av Jösse
från denna syn-
grupp liksom o-
na. I en not
spong kallas för
springdans.

Knappast ens
skan en så fro-
ling som i Sver-
ligen varit ett
Från svensk sv-
intresse att i d
polskemelodiers
tens och på vad
hos oss och i
i Polen. Vid e
bör också våra
karaktär tydlig
kunna faststäl-
svenskt i dessa

Den svårighe-
forskningen i
av melodierna,
för Sverige pu-
ken i Polen o-
tillräckligt me-
Vid en resa till
dan på ett st
ska Kulturfond-
gamla tyska
över till vårt la-
intressanta fö-
Där fanns såle-
i Vingåker spe-
polska, till vi-
trakten sjöng:
stiga vara -
Det är rätt eg-
omkring 200
knutits vid e-
fått ord och
lång tidrymd.

För den s
är det nödvänd-
gen de kon-
kunna tjänstg-
låtar i ett hist-
notböckerna
man förvänta
minstone bör

HEDEMOR FÖR

Till polis-
torsdagen
kat Gunnar
mora, vilk
mästare E.
det han ge
aktioner sk
dig till tro
Dessutom
till åtal för
däri, att har

Visst blev Mollberg illa och orättvist behandlad, ty hans polska kunde ha varit svensk i ett helt århundrade. Redan i slutet av 1600-talet förekomma polskmelodier i våra lutböcker. Dessa melodier voro då ej sällan bildade av tre danser i en liten svit: poloness, portio och zerra. Den förra utgjorde en fördans i jämn takt under vilken de dansande högtidligt gingo runt danssalen (liksom i promenadpolonäs), de båda senare voro efterdanser i 3-takt, en munter och livlig svängom. Redan på 1660-talet, under de svenska krigstågen i Polen, torde denna polska dans blivit införd i vårt land. Några rader i ett bröllopskväde från år 1683, som författats av en »Martii Buss» (och publicerats i min uppsats Musiknotiser i 1600-talets verser) omnämner polskdansens förekomst bland krigarna.

God' Wänner sade han, aff ehr iag ingen känner,
Ey heller wett iagh aff Book, Paper, Bleck och Penner,
Men iagh har tient lång tijd, så in- som utkom Landz:
I Pählen warit medh, dher iag lärt Pählsk Dantz,
Den nu ey brukas här, aff Ungkarl eller Gänter,
Doch är han där i Bruuk, der Mars han Bogan spänter.

De svenska polskornas utkristallisering ur 1600-talets polska dans har fil. dr Tobias Norlind klargjort i flera vetenskapliga uppsatser. Den värdiga och stela fördansen i jämn takt avkopplades i början av 1700-talet men dess

inkommen melodi, som i Vingåker Excellensen Bondes polska.

melodifiguration återkom i de 3-fakts-polonäser från senare hälften av 1700-talet, vilka då voro lika populära och ymnigt förekommande som vår tids jazzstumpar. Efter skilsmässan från den pompösa fördansen av typisk barockkaraktär utvecklade sig de livliga efterdanserna i snabbt tempo och gävo upphov till dels våra åttondelspolkor (i Polen parallellt till mazurkor), dels till 16-delspolkor, som dessutom röntes tillflykt av de under senare hälften

lonäserna. Våra värmländska triolpol-skor (av Jössehäradspolskans typ) äro från denna synpunkt en västlig polskegrupp liksom de norska springdanserna. I en notbok från 1600-talets Finland kallas för övrigt efterdansen för springdans.

Knappast ens i hemlandet nådde polskan en så frodig och säregen utveckling som i Sverige. Vårt land har verkligen varit ett polskans förlovade land. Från svensk synpunkt är det av stort intresse att i detalj kunna utreda våra polskemelodiernas beroende av kontinentens och på vad sätt utvecklingen skett hos oss och i andra länder, särskilt då i Polen. Vid en dylik detaljgranskning bör också våra svenska melodiers särkaraktär tydligt framträda. Man bör kunna fastställa vad som är äkta svenskt i dessa låtar.

Den svårighet, som möter folkmusikforskningen i arbetet med jämförelser av melodierna, är fattigdomen på utanför Sverige publicerade polskor. Varken i Polen eller Tyskland föreligger tillräckligt med offentliggjort material. Vid en resa till Berlin för några år sedan på ett stipendium från Långmanska Kulturfonden fann jag t. ex. en del gamla tyska polonäser, som kommit över till vårt land. Flera av dem voro intressanta för sörländsk folkmusik. Där fanns således den av Arvid Wester i Vingåker spelade Excellensen Bondes polska, till vilken man i Säfstaholms-trakten sjöng: Vi ska dansa, vi ska lutstiga vara — — — Hans Excellens! Det är rätt egendomligt, att denna för omkring 200 år sedan införda melodi knutits vid en storman i våra bygder, fått ord och hållit sig levande under lång tidrymd.

För den svenska polskaforskningen är det nödvändigt att söka få fram i dag de kontinentala melodier, vilka kunna tjänstgöra som staffage åt våra låtar i ett historiskt perspektiv. Bland notböckerna i polska bibliotek kan man förvänta en värdefull skörd. Åtminstone bör ett försök göras.

Nils Dencker.

HEDEMORAADVOKAT FAST FÖR FALSARIER.

Till poliskammaren ingavs på torsdagen rapport rörande advokat Gunnar Almstedt från Hedemora, vilken anmäls av postmästare E. Widén i Leksand för det han genom vissa växeltransaktioner skulle ha gjort sig skyldig till trolöshet mot huvudman. Dessutom har Almstedt anmälts till åtal för bedrägeri, bestående däri, att han avvikit från Frövi ho-